

УТВЪРЖДАВАМ,

**МИНИСТЪР НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА:**

ЕМИЛИЯ МАСЛАРОВА

**НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ЗАЕТОСТ И ПРОФЕСИОНАЛНО
ОБУЧЕНИЕ НА ХОРА С ТРАЙНИ¹ УВРЕЖДЕНИЯ**

**I. ПРЕДПОСТАВКИ И НЕОБХОДИМОСТ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯ НА
ПРОГРАМАТА**

Променящата се социално-икономическа среда в България през периода на прехода оказва значително влияние върху социалния статус на хората с увреждания. Ръстът на безработицата, структурните промени в икономиката, недостъпната архитектурна среда и др. засилиха социалната изолация на тази група хора. Ограниченията на околната среда създават по-големи прегради пред социалното включване, отколкото функционалните увреждания на хората.

Според Стандартните правила на ООН, хората с увреждания имат право да живеят и да се реализират в собствените си общности. Те трябва да получават необходимата помощ и подкрепа в обичайна среда и в институциите за обучение, здравеопазване, заетост и социално обслужване. На хората с увреждания трябва да се даде възможност да упражняват човешките си права, и по-специално в областта на трудовата заетост, трябва да им се осигуряват равни шансове за продуктивна и доходна работа.

Политиката на Европейския съюз представена в „*Равни възможности за хората с увреждания: Европейски план за действие*” СОМ(2003) 650 и „*Положението на хората с увреждания в разширения Европейски съюз: Европейски план за действие 2006-2007*” СОМ(2005) 604 предполага мерки за премахване на пречките за пълната интеграция на хората с увреждания.

Според чл. 48 от Конституцията на Република България гражданите имат право на труд и държавата се грижи за създаване на условия за осъществяване на това право.

В България хората с трайни увреждания (по данни на НОИ към декември 2003 г.) са около 400 000 души. От тях с над 91 % трайно намалена работоспособност са 135 650, със 71 % и повече трайно намалена работоспособност – над 190 000 и с 50 и над 50 % до 70 % – 70 000 и др. Сред тях е групата на хората в трудоспособна възраст, които желаят да ползват своето право на труд, осигуряващ им достоен живот.

В изпълнение на Закона за интеграция на хората с увреждания Агенцията за хората с увреждания започва създаване и поддържане на база данни за хората с увреждания в България.

¹ Закон за интеграция на хората с увреждания (Обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., последно изм. и доп., ДВ, бр. 18 от 28.02.2006 г.), § 1, т. 2. „Човек с трайно увреждане” е лице, което в резултат на анатомично, физиологично или психическо увреждане е с трайно намалени възможности да изпълнява дейности по начин и в степен, възможни за здравия човек, и за което органите на медицинската експертиза са установили степен на намалена работоспособност или намалена възможност за социална адаптация 50 и над 50 на сто.

Нараства броят на регистрираните в дирекциите „Бюро по труда” хора с увреждания, търсещи съдействие за устройване на подходяща работа или за включване в квалификационни курсове.

Регистрираните в дирекции „Бюро по труда” безработни с намалена работоспособност за 2005 г. са 21 071 души (средногодишен брой). Нарастването е с 9.7 % (1 862 души) спрямо 2004 г. Делът им в общия брой на безработните е 4.9 % (за 2004 г. тази стойност е била 4.1 %).

Характерно за професионалната структура на тази група е преобладаващият дял на лицата без професионална квалификация. Делът им в общия брой на безработните с намалена работоспособност през 2005 г. е 51.6 % (при 51.7 % през 2004 г.), следват безработните с работнически специалности 24.9 % (при 25.6 % през 2004 г.) и специалистите – 23.5 % (при 22.6 % през 2004 г.).²

Структурата на безработните с намалена работоспособност по степени на образование през 2005 г. е следната:

- с висше – 8 %;
- със средно специално и професионално – 35.2 %;
- със средно общо – 9.5 %;
- с основно и по-ниско – 47.3 %.

Към 31.12.2005 г. регистрираните безработни жени с намалена работоспособност са 11 502, а регистрираните безработни мъже с намалена работоспособност са 9 841, като съотношението жени-мъже е 53.9 % : 46.1 %.

Съчетаването на ниска квалификация, недостатъчно образование и здравословни проблеми правят тези лица неконкурентоспособни на пазара на труда. През 2005 г. за трудоустроени лица са заявени 1 779 свободни работни места в Дирекции „Бюро по труда”, като от тях са заети 1 548. Възможностите за устройване на работа на безработните с намалена работоспособност са крайно ограничени. Шансовете им да започнат работа на несубсидирани работни места са минимални, особено на хора с над 70 % изгубена работоспособност. Работните места, обявявани в ДБТ, неизискващи образование и квалификация, в голямата си част са за физически труд, противопоказан за лицата с намалена работоспособност.

Безработните в тази рискова група се отличават с някои физически, психически, професионални и образователни особености:

□ Регистрираните като търсещи работа са предимно хора с общи заболявания, попадащи в групата с 50 до 70 на сто загубена работоспособност. Това е най-многобройната група сред всички безработни с намалена работоспособност. Те са запазили до голяма степен работоспособността си, което позволява по-лесно да бъдат устройвани на работа, с изключение на работни места, свързани с тежки физически натоварвания. Тези хора с увреждания имат по-големи шансове да се реализират на пазара на труда.

□ Следващата група е на хората с увреждания на опорно-двигателния апарат и техният брой е около 20 % от общия брой на лицата с намалена работоспособност. За тях трудно се намира подходяща работа, но дори и да се намери, те не могат да се реализират, поради липсата на достъпна среда.

□ Делът на хората с умствени и психически увреждания, регистрирани като търсещи работа, е около 11 %. Техните шансове за трудова реализация са незначителни.

² Източник на данните е Агенцията по заетостта. Данните за безработните са средногодишни стойности за 2004 и 2005 г.

Работодателите отказват да ги наемат и единствената възможност за тях остават специализираните предприятия и/или надомната работа.

□ Групата на хората със зрителни увреждания е с относителен дял от близо 9 % от общия брой регистрирани лица.

Към неблагоприятните фактори за увеличаващата се численост на хората с увреждания, като рисковата група на пазара на труда се добавят изградените отрицателни стереотипи в обществото, но най-вече липсата на адаптирани работни места и достъпа до тях.

Включването на хора с увреждания в трудовия процес е основна предпоставка за тяхната интеграция в обществото и подобряване качеството на живот. Поради спецификата на някои видове увреждания (например при хора с ментални или сензорни увреждания) рехабилитационният процес поражда необходимост от специални програми за обучение и методи, които включват по-особеното внимание и подход за разработването и реализирането им.

Реализацията на човешките права на лицата с умствени затруднения все още е трудно постижима. Тя изисква прилагането на съвременни практики и ангажираност на цялото общество. Твърде сложен и актуален е проблемът за професионално-трудова реализация на лицата с ментални увреждания. Овладяването от тях на достъпни професии и специалности е условие за интегрирането им в обществото. Опитът показва, че те могат да се реализират успешно в професии от сферата на селското стопанство, комунално-битовото обслужване и други дейности.

Осигуряване на подходящо обучение и заетост в интегрирана работна среда за хора с ментални увреждания подпомага тези хора в трудоспособна възраст, които не могат да се реализират в обичайна трудова среда. Световният опит сочи, че пътят за разрешаване на този сложен проблем е създаване на условия за изграждане на малки звена от защитени или специализирани работни места. Организацията на такива звена се осъществява в тясното сътрудничество с неправителствени организации за лица с интелектуални затруднения, който процес минава през изготвяне на специални програми за обучение и индивидуални подходи за откриване на работни места за тази категория граждани.

Друга група, към която е необходим особен подход, е групата на слепоглухите хора. Едва в последните години започна развитието и осигуряването на достъп до обучение и рехабилитация на слепоглухи хора у нас.

По данни на организациите на военноинвалидите за 2004 г. в България има над 11 000 военноинвалиди и пострадали при или по повод отбраната на страната. От тях около 5 000 са военноинвалиди (получаващи лична военноинвалидна пенсия) и около 6 000 са пострадали при или по повод отбраната на страната (получаващи наследствена военноинвалидна пенсия). От тези 5 000 военноинвалиди 529 са ветерани-военноинвалиди от войните, а другите 4 500 са военноинвалиди от мирно време пострадали при и по повод изпълнение конституционните си войнски задължения, съгласно чл. 59, ал. 1 от Конституцията на Р България.

По данни на НОИ, от 1993 до 2002 г. - 2 737 младежи на възраст от 19 до 30 години са се военноинвалидизирали и излезли от редовете на българската армия.

Към месец декември 2003 г. по данни на НОИ броят на военноинвалидите на възраст до 30 години е:

- със степен на увреждане от 71 % до 90 % – 37 души;
- със степен на увреждане над 90 % – 152 души.

Съгласно Закона за военноинвалидите и военнопострадалите, държавата полага особени грижи за тях, като им осигурява съответни условия за интегриране³.

За постигане на по-добри резултати е необходимо да се разграничат отделни целеви групи, към които да се прилага диференциран подход, съобразен с потребностите на хората с различни увреждания и по-ефективно да се прилага Програмата за съчетаване на осигуряването на трудова заетост с изграждане на достъпна среда и подобряване на условията за труд.

II. ОСНОВНА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Повишаване пригодността за заетост и осигуряване на заетост на регистрирани в Дирекция „Бюро по труда” безработни, обект на Програмата, като предпоставка за преодоляване на социалната им изолация и за пълноценното им интегриране в обществото.

III. НЕПОСРЕДСТВЕНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Създаване на условия за заетост на безработни, регистрирани в дирекция „Бюро по труда”, обект на Програмата.

2. Повишаване пригодността за заетост и заработване на трудови възнаграждения чрез осигуряване на мотивационно и професионално обучение на лицата, обект на Програмата.

3. Повишаване степента на информираност на обществото за проблемите и възможностите на лицата от целевата група по Програмата, с цел промяна на обществените нагласи и премахване на съществуващите стереотипи.

4. Насърчаване на работодателите да наемат на работа безработните, обект на Програмата.

5. Развитие на партньорството на всички нива при реализацията на Програмата.

6. Създаване на условия за достоен и самостоятелен живот за хората, обект на Програмата.

IV. ОБЕКТ, ОБХВАТ И УСЛОВИЯ НА ПРОГРАМАТА

1. Лица, обект на Програмата

Обект на Програмата са безработни с трайни увреждания в трудоспособна възраст, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда”, като приоритетно се включват лицата от следните групи:

2.1. С и над 71 % намалена работоспособност.

2.2. Военноинвалиди (тази група включва безработни военноинвалиди и пострадали при или по повод отбраната на страната с и над 50 % намалена работоспособност.

2.3. Хора със сензорни увреждания.

2.4. Хора с ментални увреждания.

³ Закон за военноинвалидите и военнопострадалите, (Обн., ДВ, бр. 27 от 29.03.2005 г., изм., бр. 88 от 4.11.2005 г.), чл. 2, ал. 1.

2. Териториален обхват

Програмата се прилага във всички общини на страната.

3. Организации, които могат да бъдат работодатели по Програмата

- 3.1. Областни и общински администрации, общински предприятия.
- 3.2. Дирекции „Социално подпомагане”.
- 3.3. Частни и/или държавни предприятия, други фирми и институции, юридически лица с нестопанска цел.
- 3.4. Специализирани предприятия и кооперации.
- 3.5. Дирекции „Бюро по труда”.

В програмата участват работодатели, които отговарят на изискванията на чл. 56, ал. 1 от Закона за насърчаване на заетостта (нямат изискуеми публични задължения и отговарят на изискванията за отпускане на помощи по Закона за държавните помощи).

4. Ред и условия за реализация на Програмата

Програмата се реализира в 2 компонента:

Компонент 1 „Обучение”

Обучението е организирано в съответствие със специфичните особености на уврежданията на безработните и с идентифицираните потребности по професии на работодателите, които могат да разкрият работни места за безработни лица с трайни увреждания.

По Компонент 1 могат да бъдат организирани:

- мотивационно обучение за хора с увреждания за придобиване на умения за активно поведение на пазара на труда и трудова реализация – предоставя се на безработните от всички приоритетни групи;
- обучение за професионална квалификация на лица с трайни увреждания по групи увреждания, в съответствие с възможностите им и със заявените потребности на работодателите;

Компонент 2 „Заетост”

- заетост в дирекции „Социално подпомагане”;
- заетост в дирекции „Бюро по труда”.
- заетост в специализирани предприятия;
- заетост по заявка на работодател по т. 3.1. и т. 3.3.

На разкритите работни места по Компонент 2 „Заетост”, работодателите наемат безработни лица, обект на Програмата, за срок от 36 месеца. Приоритетно в този компонент се включват безработни лица, успешно преминали обучение за придобиване на професионална квалификация по Компонент 1.

На разкритите работни места по Програмата могат да се наемат последователно повече от едно безработно лице с увреждания.

Работните места в специализирани предприятия се разкриват целево за безработни с ментални увреждания, за които в специализираните предприятия се създават звена за трудова терапия. Не се допуска съкращаване на постоянен персонал за сметка на разкритите по Програмата работни места.

На работодателите, разкрили работни места по Програмата за срок от 36 месеца по Програмата и които наемат на тях на пълно или непълно работно време (най-малко за 4 часа) безработни лица, насочени от дирекция „Бюро по труда”, се предоставят средства за трудово възнаграждение в размер, ежегодно определян в НПДЗ, за действително отработеното време, допълнителните възнаграждения по минимални размери, установени в Кодекса на труда и нормативните актове за неговото прилагане, възнагражденията за основен платен годишен отпуск по чл. 155 от Кодекса на труда, дължимите вноски за сметка на работодателя за фондовете на ДОО, за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и Националната здравноосигурителна каса върху тях и парични обезщетения по чл. 40, ал. 4 от КСО, но за не повече от 24 месеца.

V. ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

1. Законосъобразност – Програмата е разработена на основание чл. 31 от Закона за насърчаване на заетостта.

2. Перспективност – Програмата е съобразена с принципите на политиката на ЕС за равнопоставеност и равни шансове на хората с увреждания и на рискови групи на пазара на труда.

3. Недопускане на дискриминация, основана на етническа принадлежност, пол, възраст, религиозни убеждения, политическа принадлежност и други признаци.

4. Социално партньорство при реализация на Програмата на национално, общинско и местно ниво.

5. Осигуряване статут на работници, съобразно Кодекса на труда на всички наети безработни по Програмата.

6. Ресурсна осигуреност – финансиране от Държавния бюджет съгласно Националния план за действие по заетостта и от Агенцията за хората увреждания, наличие на персонал за осъществяване на услугите по заетостта и социалната ориентация, в т.ч. мотивиране, консултиране, насочване.

7. Осигуряване право на труд при спазване на законовите разпоредби за здравословни и безопасни условия на труд.

8. Доброволност при участие в Програмата.

9. Гарантиране изплащането на месечно възнаграждение на включените в заетост по Програмата лица.

10. Гарантиране изплащането на стипендия на лицата, обект на Програмата, които участват в курсове за професионална квалификация.

11. Прозрачност и гласност – ангажиране в реализацията на Програмата на различни управленски, икономически и обществени структури.

12. Стимулиране на работодателите да приспособяват работни места, разкрити по Програмата за работа на безработни с увреждания.

13. Прилагане на диференциран подход към хората с различен вид увреждане.

VI. ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

1. Идентифициране на безработните с трайни увреждания.
2. Определяне на приоритетни групи по видове увреждания.
3. Предоставяне на специализирани посреднически услуги на лицата, обект на Програмата, включително чрез наставник при търсене на работа.
4. Мотивационно обучение и обучение за професионална квалификация, съобразно идентифицираните потребности. Обучението се организира по реда на чл.63 от Закона за насърчаване на заетостта.
5. Идентифициране на работодатели, желаещи да разкрият работни места за хора с трайни увреждания.
6. Създаване на условия за включване на организациите за и на хората с увреждания в реализирането на Програмата.

Назначаването на лица по Програмата в дирекции „Социално подпомагане” и дирекции „Бюро по труда” на длъжности в администрацията в специализираните дирекции е извън длъжностното разписание. Възможно е да бъдат назначавани със срок на изпитване, съгласно разпоредбите на Кодекса на труда. Заетите по този модул са наети по Кодекса на труда с произтичащите от това права и задължения.

Осигуряването на заетост на хора с увреждания в тези администрации цели повишаване ефективността на работата на безработни от тази целева група. Безработните, обект на Програмата, ще подпомагат специалистите от тези администрации чрез познанията си за специфичните проблеми на хора с увреждания.

VII. ИНСТИТУЦИИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА

1. МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

- Министърът на труда и социалната политика утвърждава Програмата на основание чл. 31, ал. 4 от Закона за насърчаване на заетостта. При необходимост издава заповед за изменения и допълнения в нея.
- МТСП осигурява необходимите средства за реализация на Програмата от бюджета на МТСП за активна политика и на Агенцията за хората с увреждания.
- Осъществява обща координация, контрол по изпълнението на Програмата и оценка на резултатите.
- Оказва методическа помощ при реализиране на Програмата.

2. АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА

- Събира и обобщава информацията от областите за броя на безработните, обект на Програмата;
- Разпределя средствата по дирекции „РСЗ” по критерии, утвърдени от министъра на труда и социалната политика.
- Оказва методическо ръководство, координация и организация по прилагане на Програмата.
- Осъществява контрол по изпълнението на Програмата.

3. ДИРЕКЦИЯ „РЕГИОНАЛНА СЛУЖБА ПО ЗАЕТОСТТА”

- Оказват методическа помощ и съдействие на дирекции „Бюро по труда” по изпълнението на Програмата.
- Обобщават по области заявените от дирекции „Бюро по труда” потребности от средства, необходими за изпълнение на Програмата.
- Организирането, контрола и оценката на резултатите на регионално равнище.
- Разпределя на дирекции „Бюро по труда” необходимите средства за реализация на Програмата.
- Превежда необходимите средства на работодателите и обучаващите институции въз основа на сключените договори по Програмата.
- Координират връзките между институциите на регионално ниво.

4. ДИРЕКЦИЯ „БЮРО ПО ТРУДА”

- Организира информационни срещи за разясняване на Програмата на местно ниво с потенциални участници.
- Идентифицира безработни хора с увреждания, регистрирани в дирекции „Бюро по труда”, извършва подбор, в съответствие с изискванията за заемане на заявените работни места и насочва безработните към тях.
- Заявява потребностите от средства, необходими за изпълнение на Програмата, в дирекциите „Регионална служба по заетостта”.
- Организира професионалното ориентиране, информиране и консултиране на хората, обект на Програмата, с цел трудовата им реализация.
- Организира провеждането на курсове за професионална квалификация, в съответствие със заявените потребности на работодателите и сключва съответните договори.
- Ежемесечно изплаща транспортни, квартирни разходи и стипендии на включените по Програмата в курсове за професионална квалификация.
- Сключва договор с работодателя за предоставяне на средства за наетите по Програмата безработни лица.
- Контролира работодателите и работниците за спазване условията на договора и на Програмата.
- Съдейства на контролните органи за извършване на проверки по изпълнение на Програмата.

5. ОБУЧАВАЩИ ИНСТИТУЦИИ

- Адаптират съществуващи и/или разработват и предлагат подходящи програми за обучение на безработни хора с увреждания, съобразно особеностите и потребностите на приоритетните групи на Програмата.
- Осигуряват обучаващи и при необходимост провеждат за своя сметка обучение на преподаватели от обучаващите организации (обучаващи) за работа с безработни хора с увреждания.
- Провеждат обучение на безработни, обект на Програмата, съобразно особеностите и потребностите на приоритетните групи на Програмата.

6. АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

- Оказва методическо ръководство, координация и организация по прилагане на Програмата.
- Участва в контрола по изпълнението на Програмата.

7. РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

- Оказва методическа помощ и съдействие на дирекции „Социално подпомагане” по изпълнението на Програмата.
- Участват в организирането на реализацията, контрола и оценката на резултатите на регионално равнище.
- Координират връзките между институциите на регионално ниво в системата на АСП.

8. ДИРЕКЦИЯ „СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ”

- Анализира структурата на целевата група и съвместно с общинската администрация и дирекции „Бюро по труда” определя броя на безработните за включване в Програмата.
- Информира лицата с увреждания и ги насочва към дирекции „Бюро по труда” за регистриране като безработни и съдействие за включване в Програмата.

9. АГЕНЦИЯ ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

- Финансира създаване на звена за трудова терапия в специализирани предприятия.
- Взаимодейства с дирекции „Бюро по труда” и дирекции „Социално подпомагане” при реализиране на Програмата.

10. ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА”

- Осъществява специализирана контролна дейност по смисъла на чл. 75, ал.2 от Закона за насърчаване на заетостта при реализация на Програмата.

11. РАБОТОДАТЕЛ ПО НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА

- Сключва договор за съвместна дейност с дирекция „Бюро по труда” за предоставяне на средства по Програмата, както и за провеждане на квалификационно обучение.
- Разкрива работни места за срок от 36 месеца, на които наема безработни лица, обект на Програмата.
- При необходимост и наличие на подходящи условия може да посочи обучаваща институция, която да извърши квалификационно обучение на безработните, по регламентите на Закона за насърчаване на заетостта, в съответствие с изискванията за заемане на заявените работни места.
- Сключва индивидуални трудови договори с безработните, обект на програмата, в съответствие с разпоредбите на Кодекса на труда.

- Изплаща трудовите възнаграждения за отработеното време на наетите по Програмата лица, в съответствие с разпоредбите на Кодекса на труда.
- Предоставя необходимата информация, свързана с реализацията на Програмата.

12. ОРГАНИЗАЦИИ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

- Съдействат на дирекции „Бюро по труда” и на организациите на и за хора с увреждания за популяризиране на Програмата.

13. ОРГАНИЗАЦИИ НА И ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ

- Съдействат на МТСП, Агенция по заетостта, дирекции „Бюро по труда” за реализация на Програмата.
- Съдействат на кандидат-работодатели по Програмата при разработване на проекти за финансиране от Агенцията за хората с увреждания.

VIII. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата се финансира със средства от Държавния бюджет.

A. От Държавния бюджет се осигуряват средства за: (Приложение 1)

1. На работодател, разкрил работни места за срок от 36 месеца и наел по Програмата безработни лица с увреждания, насочени от дирекция „БТ”, на основание чл. 16, т. 6 и чл. 31 от Закона за насърчаване на заетостта, се предоставят средства за:

1.1. трудово възнаграждение в размер, ежегодно определян в НПДЗ, за действително отработено време;

1.2. допълнителните възнаграждения по минимални размери, установени в Кодекса на труда и в нормативните актове по прилагането му върху средствата по т. 1.1.;

1.3. възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 от Кодекса на труда;

1.4. дължимите вноски за сметка на работодателя за фондовете на ДОО, за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и Националната здравноосигурителна каса, върху сумата от т. 1.1., т. 1.2. и 1.3., но върху не по-малко от минималния размер на осигурителния доход по чл. 6, ал. 3 от КСО.

1.5. парични обезщетения по чл. 40, ал. 4 от КСО.

Средствата се предоставят за всеки безработен, нает по Програмата, за времето, през което е бил на работа, но за не повече от 24 месеца.

2. За провеждане на курсове за професионална квалификация и мотивационно обучение, на основание чл. 16, т. 6 и чл. 31 от Закона за насърчаване на заетостта в размери ежегодно определяни в НПДЗ, както следва:

2.1. За мотивационно обучение.

2.2. За обучение за професионална квалификация.

2.3. За стипендии за включените в обучение за професионална квалификация за срока на обучението.

2.4. За транспорт и квартира за включените в обучение за професионална квалификация за срока на обучението.

Б. Работодателите осигуряват средства за:

- материални разходи за обезпечаване на разкритите работни места, в т.ч. за материали, суровини и др., необходими за осъществяване на дейността;
- обезпечаване на всички задължителни плащания по Кодекса на труда, които не се поемат от Държавния бюджет и осигуровките върху тях.

IX. ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ПРОГРАМАТА

Тази програма е със срок на действие до 31.12.2008 г.

На основа на мониторинга и оценката по изпълнение на Програмата може да се продължи срока на нейното действие.

X. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОГРАМАТА

В резултат на реализация на Програмата през 2006 г. се очаква:

- обучени в курсове за професионална квалификация – 180 човека;
- осигуряване на трудова заетост и социално осигуряване за 450 безработни, които са с трайни увреждания;
- осигуряване на заетост с всички права и задължения по Кодекса на труда;
- придобиване на осигурителни права за бъдещ период;
- създаване на предпоставки за устойчива заетост на хора с трайни увреждания;
- създаване на условия за достоен и самостоятелен живот за хора с трайни увреждания.

XI. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА

В хода на реализация на Програмата ще се извършват следните действия:

- постоянен контрол по правилното разпределение и разходване на средствата;
- постоянен контрол за спазване на трудовото законодателство от страна на работодателите, сключили договори с дирекции „Бюро по труда“.

Оценката на Програмата се изготвя на национално ниво на основата на събраната информация по регламентиранияте показатели и преките наблюдения.

Обратна връзка – Информацията от наблюдението и оценката се използва в Министерство на труда и социалната политика и организациите, отговорни за изпълнение на Програмата, за корекция в механизма и обхвата на действието ѝ.

За мотивиране, постигане на заинтересованост и стимулиране на работодатели, доказали позитивно отношение към проблемите за осигуряване на заетост на хората с увреждания и постигнали значителни резултати в рамките на реализиране на Програмата, се учредява „Символ за позитивно отношение към хората с увреждания“ (Приложение № 2).

**ФИНАНСОВ РАЗЧЕТ ЗА НЕОБХОДИМИТЕ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ
НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ЗАЕТОСТ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ
НА ХОРА С ТРАЙНИ УВРЕЖДЕНИЯ
за 2006 г.**

**Общ размер на средствата от бюджета за активна политика на пазара на труда –
1 058 667 лв.**

От тях:

1. Компонент 1 „Обучение“:

1.1. Обучение за професионална квалификация:

- Обучение на лица, обект на Програмата – 500 лв. x 180 човека = 90 000 лв.
- Квартирни – 20 лв./ден x 66 раб. дни x 30 човека = 39 600 лв.
- Транспортни – 30 лв. за 3 пътувания x 30 човека = 2 700 лв.
- Стипендии – 3,00 лв./ден x 66 дена x 100 човека = 19 800 лв.
- Стипендии – 4,00 лв./ден x 66 дена x 80 човека = 21 120 лв.

1.2. Мотивационно обучение:

- Мотивационно обучение 60 лв. x 250 човека = 15 000 лв.
- Транспортни – 6,00 лв. x 5 дни за 100 човека = 3 000 лв.

2. Компонент 2 „Заетост“:

- Трудови възнаграждения и дължими осигурителни вноски -
- за обезпечаване на заетостта на наетите 176 лица през предходни периоди – 248 163 лв.
- за обезпечаване на заетостта на новонаетите по Програмата 450 лица – 619 287 лв.

„СИМВОЛ ЗА ПОЗИТИВНО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ”

1. Описание на проблема

Хората с увреждания остават една от най-рискските на пазара на труда целеви групи, независимо от регламентираните в българското законодателство анти-дискриминационни и насърчителни мерки при осигуряване на работни места и наемане на лица с намалена работоспособност.

Една от причините за неблагоприятното състояние по отношение на заетостта на хората с увреждания е, че голяма част от работодателите недооценяват потенциала на работниците с увреждания и съществуват предразсъдъци по отношение на техните възможности.

Липсва политика в рамките на фирмите, която да осигурява възможност работодателите да се възползват от доказаните умения, способности и осигуряване на работни места на хора с увреждания .

С цел предприемане стъпки за промяна в нагласата на обществото за защита правото на труд на хората с увреждания, мотивиране, постигане на заинтересованост и стимулиране на работодателите да разкриват работни места за лица от тази рискована на пазара на труда група, се учредява **„СИМВОЛ ЗА ПОЗИТИВНО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ”**.

„СИМВОЛЪТ” ще се връчва на работодатели и организации, инвестирали време и средства за приспособяване на фирмата или организацията, така че тя да предложи равни възможности за реализация на хората с увреждания. Тези работодатели трябва да са постигнали определени резултати при осигуряване на условия на труд, професионално израстване и развитие на способностите на лицата с намалена работоспособност.

Символът се въвежда с цел:

- работодателите да могат да покажат своята готовност за прилагане на положителния практически опит при наемане на хора с увреждания;
- хората с увреждания да знаят кои работодатели имат положително отношение към техните способности .

2. Условия за връчване на „СИМВОЛА”

Символът се връчва на работодатели и организации, отговарящи на определени критерии, които желаят да поемат и изпълнят определени ангажименти в рамките на политиката на фирмата или организацията:

- интервюират всички кандидати за работа с увреждания, покриващи минимум от критерии за свободното място и ги преценяват според техните способности;
- консултират поне веднъж годишно хората с увреждания от тяхната фирма, при изграждане на професионален план за тяхното развитие;
- полага усилия за запазване на работните места на хората, получили увреждане или да трудоустроят хората с увреждания;
- предприемат мерки за създаване на разбиране към проблемите на хората с увреждания у работещите на ръководни постове във фирмата. Да изградят фирмена програма за обучение на целия персонал във фирмата, с цел преодоляване проблемите при интегриране на хората с увреждания в колектива;

- осигуряват достъпност на околната среда;
- полагат усилия за преустройство на работните места за доближаване техническите средства за работа и организацията на труда на работното място до възможностите на човека с увреждане, който го заема;
- ежегодно правят преглед на изпълнението на поетите ангажименти и на постигнатото в работата си при осигуряване на заетост, планират начини за подобряване на дейността си в тази насока.

„СИМВОЛЪТ ЗА ПОЗИТИВНО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ”
може да бъде използван от работодателите:

- в обяви за работа във вестниците;
- във формулярите за кандидатстване за работа;
- в официални бланки и пликове на фирмата;
- в съобщения, вътрешни материали за комуникации между служителите;
- във вътрешни печатни издания и информационни бюлетини;
- да бъде поставян в отделите по управление на персонала, в приемните зали, в залите за интервюта.

„СИМВОЛЪТ ЗА ПОЗИТИВНО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ”
се връчва на работодатели, избрани съгласно Критерии за връчване и Критерии за оценка на достиженията на фирмата/организацията/, желаеща да бъде носител на „СИМВОЛА”.